

KOLMAS PÜHAPÄEV PÄRAST ILMUMISPÜHA AD 2023

Jh 4:39–42 (Js 30:18–21 või 2Kn 5:1–15; Hb 11:1–10)

39 Aga palju samaarlasi sellest külast uskus Jeesusesse naise sõnade tõttu, kes tunnistas: «Tema ütles mulle kõik, mis ma olen teinud.»

40 Kui siis samaarlased tulid Tema juurde, palusid nad Teda jääda nende juurde. Ja Jeesus viibis seal kaks päeva.

41 Ja Jeesuse enda sõnade tõttu hakkas Temasse uskuma veel palju enam inimesi.

42 Aga naisele nad ütlesid: «Me ei usu mitte enam sinu kõne tõttu, vaid me oleme Teda ise kuulnud ning teame nüüd, et Tema on tõesti maailma Päästja.»

Sissejuhatus

Kiriku pärimuse järgi on neljanda evangeeliumi autoriks apostel Johannes, keda evangeeliumis endas nimetatakse «jüngriks, keda Jeesus armastas». Johannes pärines Galileast Betsaidast, ta oli Sebedeuse ja Saloome poeg ning apostel Jaakobus Vanema vend. Pärimuse järgi elas ta ainsana Jeesuse kaheteistkümnest apostlist kõrge vanaduseni ning suri loomulikku surma.

Evangeeliumi lõpul sõnastab autor ühemõtteliselt oma kirjatöö eesmärgi: «Jeesus tegi jüngrite ees veel palju muid tunnustähti, mida ei ole sellesse raamatusse kirja pandud, aga need on kirja pandud, et te usuksite, et Jeesus on Kristus, Jumala Poeg, ja et teil uskudes oleks elu Tema nimes.» (Jh 20:30j) Kirikuisad järeldavad sellest, et Johannese evangeelium on kirjutatud aasta 100 paiku¹, tükk aega pärast kolme esimest evangeeliumi, mida autor tundis ja mida ta pidas vajalikuks täiendada eeskätt õpetuslikult seisukohalt.

Erinevalt kolmest esimesest evangeeliumist, mis põhiosas keskenduvad Jeesuse avaliku tegevuse viimasele aastale ning kujutavad seda jätkuva teekonnana Galileast Jeruusalemma, kus «viiakse lõpule kõik see, mis prohvetid on kirjutanud Inimese Pojast» (Lk 18:31), kõneleb Johannes kolmest erinevast korrast, mil Jeesus Galileast Jeruusalemma rändas, ning kuigi on mitmeid teiste evangeeliumidega kattuvaid jutustusi, on umbes üheksa kümnendikku Johannese evangeeliumis esitatud materjalist selline, mida ei leia ülejäänud kolmest.

Laias laastus jaguneb Johannese evangeelium kaheks suureks osaks, mida võiks pealkirjastada kui «Jeesus ja maailm» (Jh 1:19–12:36) ning «Jeesus ja Tema jüngrid» (Jh 13:1–21:25). Esimese osa raamistuseks on ühelt poolt üldine sissejuhatus kogu

¹ Uuemas kirjanduses on mitmeid autoreid, kes on Johannese evangeeliumi arvatava kirjutamisaja nihutanud märksa varasemaks, ajavahemikku aastast 40 kuni aastani 60.

evangeeliumile (Jh 1:1–18) ning teiselt poolt pessimistlik kokkuvõte (Jh 12:37–50), milles tõdetakse, et «ehkki Jeesus oli nende silma all teinud nii suuri tunnustähti, ei uskunud nad siiski Temasse» (Jh 12:37).

Evangeeliumi keskseks teoloogiliseks teemaks on Selle tulemine, «kes tuleb ülalt» ja «on üle kõikide» (Jh 3:31) ning kes, olles «pärit Jumala juurest», «läheb tagasi Jumala juurde» (Jh 13:3). Just siin vastanduvad teravalt [vaenulik] maailm ja Jeesuse jüngrid, kusjuures tolle vaenuliku, jumalatu maailma esindajateks on paraku eeskätt need, kes peaksid olema Jumala omad ja kelle süü on seetõttu märksa rängem kui nende oma, kes on sündinud [vaimulikult] pimedana.² Evangeeliumi proloogis väljendatakse seda sõnadega: «Ta tuli omade keskele, ent omad ei võtnud Teda vastu.» (Jh 1:11)

Vastandiks on need, kes Ta vastu võtavad – neile «andis Ta meelevalla saada Jumala lasteks» (Jh 1:12). Nagu Jumala igavene Sõna sai lihaks, sündides inimesena siia maailma, nii sünnivad Temas need, kes «usuvad Tema nimesse», igaveseks eluks. Jumala Poeg on tulnud alla maa peale (vrd nt Jh 6:33), et maapealsed võiksid Temas saada ülendatud taevasse. Temas on «taevas avatud» (vrd Jh 1:51) ning pärast oma ülestõusmist on Jeesus läinud taevasse, Isa juurde, tagasi, et seal omadele aset valmistada (Jh 14:2).

Kiriku traditsioon näeb Johannese evangeeliumi ka väga sakramentaalse tekstina: selle keskmes on algusest lõpuni nii ristimine kui armulaud³, millele lisandub jüngritele pattudest lahtimõistmise meelevalla andmine pärast Jeesuse ülestõusmist (Jh 20:22j).

Vähemalt analoogiana tuletab Johannese evangeeliumi ülesehitus meelde ka vanakirikliku jumalateenistuse jagunemist katekuumenite ja usklite missaks.⁴ Esimese osa kõrgpunktiks oleks sellise vaatlusviisi puhul pimedana sündinu tervendamine (Jh 9) kui ettevalmistus ristimiseks ning Laatsaruse ülesäratamine surnuist (Jh 11) kui ristimise võrdpilt, mille kommentaariks sobivad Jeesuse poolt veidi hiljem öeldud sõnad: «Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, kui nisuiwa ei lange maasse ega sure, siis see jääb üksi, aga kui see sureb, siis see kannab palju vilja. Kes oma elu armastab, see kaotab selle, ja kes oma elu vihkab selles maailmas, see hoiab selle igaveseks eluks. Kes tahab mind teenida, peab järgnema mulle, ja kus olen mina, sinna saab ka mu teenija.» (Jh 12:24–26) Evangeeliumi teine osa – usklite missa võrdpildina – keskendub viimasel õhtusöömaajal kõneldule ja toimunule, risti ja ülestõusmise müsteeriumile ning uuele elule, mis ulatub ajast igavikku (vrd Jh 21:22j).

² Vrd Jh 9:41: «Kui te oleksite pimedad, ei oleks teil pattu. Aga et te nüüd ütlete: «Meie näeme», siis jääb teie patt teile.»

³ Kuigi Johannese evangeelium ei too erinevalt kolmest esimesest evangeeliumist meieni Püha Õhtusöömaaja kirjeldust.

⁴ See seletaks ka – arkaandistsipliini silmas pidades –, miks Johannes ei kirjelda Püha Õhtusöömaaga.

Igal juhul tuleb Johannese evangeeliumi lugedes ja tõlgendades pidada mees ühelt poolt pidevat vastuolu Jeesuse ja Tema omade ning vaenuliku, jumalatu maailma vahel, ning teiselt poolt seda, et evangeeliumis avalduvad usutõed Jeesuse, Jumala lihaksaanud Sõna kohta kõnelevad samaaegselt ka nendest, kes nagu Temagi «ei ole sündinud verest, ei liha tahtest, ei mehe tahtest, vaid Jumalast» (Jh 1:13).

Keelelisi märkuseid

Palju samaarlasi – πολλοὶ...τῶν Σαμαριτῶν – sõnasõnalt: «paljud samaarlastest». Sõna Σαμαρίτης – «samaarlane» – lähtub kohanimest Σαμάρεια – «Samaaria» –, heebrea keeles שַׁמְרִיטִי ja tuleneb verbist שָׁמַר – «vahti pidama», «valvama», «tähelepanelikult jälgima».⁵

Uskus – ἐπίστευσαν – võiks tõlkida ka «hakkas[id] uskuma» – siin originaalis kasutatud aoristi ajavorm tähistab nii minevikulist tegevust (tavaliselt tõlgitakse see lihtminevikuna) kui ka teataval konkreetsel ajahetkel toimunud, toimuvat või veel toimuma saavat sündmust. Sõna πιστεύω – «uskuma», «[midagi] tõeks pidama», «[milleski] veendunud olema», «[millelegi oma] usaldust panema» – tuleneb verbist πείθω – «veenma», «veenduma», «veendunud olema», «usaldama», «usalduma», «kuulda võtma», «uskuma».

Jeesusesse – εἰς αὐτὸν – «Temasse». Originaalis puudub siin Jeesuse nimi.

Kes tunnistas – μαρτυρούσης – sõna μαρτυρέω tähendab «tunnistajaks olema», «[millestki isiklikult nähtust või kogetust] tunnistust andma», «[midagi] kinnitama». Originaalis on siin kasutatud jätkuvat tegevust väljendava oleviku ajavormiga.

Olen teinud – ἐποίησα – sõna ποιέω tähendab «tegema», «teostama», ka «looma».⁶ Kuna ka siin on originaalis tegemist aoristi ajavormiga (vt üle-üle-eelmist märkust), võiks veidi parafrasides tõlkida: «[mida ma] olen korda saatnud» või «[millega ma] olen hakkama saanud».

Tulid – ἦλθον – võiks tõlkida ka «olid tulnud» (aorist).

Jeesuse – αὐτοῦ – «Tema». Originaalis puudub siin Jeesuse nimi.

Sõnade – τὸν λόγον – originaalis on siin tegemist ainsusega: «sõna».

⁵ 1Kn 16:24 järgi on Samaaria mägi ja sellel asunud linn saanud nime oma esialgse omaniku järgi.

⁶ Muuhulgas on siit pärit ka sõna ποίημα – «teos», «poeem» –, nt Ef 2:10: «Sest meie oleme Tema teos...», mida võiks tõlkida ka: «Meie oleme Tema loome...» või tõeliselt poeetiliselt: «Meie oleme Tema poeem...»

Hakkas Temasse uskuma – ἐπίστευσαν – vt ülalolevat märkust sõna «uskus» kohta. Originaalis puudub siin sõna «Temasse».

Tõesti – ἀληθῶς – sõna ἀληθῶς – «tõesti», «tõepoolest», «kindla peale» – tuleneb sõnast ἀληθής – «õige», «tõeline» –, mis koosneb eitavast eesliitest α ja verbist λαμβάνω – «varjul olema», «peidetud/tundmatu olema».⁷

Maailma – τοῦ κόσμου – sõna κόσμος tähistab korrastatud ilmaruumi, maailma, ülekanutult ka inimkonda, samuti maailma («selle ilma») asjadekorraldust. Johannese evangeeliumis ja kirjades on sellel sõnal enamasti, kuigi mitte alati, negatiivne, vaenulik tähendusvarjund («jumalatu maailm»).

Päästja – ὁ σωτήρ – sõna σωτήρ – «päästja», «vabastaja» – tuleneb verbist σώζω – «päästma», «tervendama», «vabastama».⁸

Sisuline analüüs

Johannese evangeeliumi neljas peatükk koosneb peamiselt kahest jutustusest, millest esimene – Jeesuse kohtumine samaaria naisega ja seejärel naise koduküla elanikega – haarab enda alla suurema osa peatükist (Jh 4:4–42) ning teine moodustab peatüki lõpuosa (Jh 4:46–54). Peatüki alguses märgitakse, et Jeesus viibis koos oma jüngritega Juudamaal, kus Tema ümber kogunes hulganisti inimesi, keda Ta jüngrid ristasid (Jh 4:2). Kahe põhijutustuse vahel märgib evangelist, et kuigi Jeesus oli ise ütelnud, et «prohvetist ei peeta lugu ta oma kodukohas», võtsid galilealased Ta hästi vastu, «sest nad olid näinud, mida kõike Ta oli teinud pühade ajal Jeruusalemmas» (Jh 4:44j).

Pikemat kommentaari Jeesuse kohtumise kohta samaaria naisega Sühhari lähedal asunud allika ääres võib lugeda Ilmumisaja teise pühapäeva tekstikäsitlusest. Jeesus ilmutas ennast naisega kõneldes Messiana – veelgi enam, inimeseks saanud Jumalana, kuigi on kaheldav, kas naine seda päriselt mõistis – ning andis talle teada, et kätte on jõudnud aeg, mil «tõelised kummardajad kummardavad Isa Vaimus ja Tões, sest Isa otsib neid, kes Teda nõnda kummardavad» (Jh 4:23). «Vaimus ja Tões» asemel võime öelda ka «Poja läbi Pühas Vaimus», kuna siin on kahtlemata tegemist (nagu näiteks Jeesuse ristimiselgi) Jumala Kolmainsuse manifestatsiooniga. Jeesus Kristus on «tee ja tõde ja elu» ning Isa juurde ei saa minna mitte keegi muidu kui Tema kaudu (Jh 14:6), kusjuures Tõe juurde juhib inimese üksnes Jumala enda Vaim, Tõe Vaim (vrd Jh 16:13).

⁷ Niisiis on tõde – ἀλήθεια – kreeka keeles miski, mis on ilmselge, vastuvaidlematult äratuntav.

⁸ 1968. aasta piiblitõlkes (nagu ka vanemates): «Õnnistegija».

Jeesuse vestluse samaaria naisega lõpetas Jeesuse jüngrite naasmine lähedalasuvast külast, kus nad olid käinud süüa otsimas. Kuigi jüngrid ei ütelnud midagi (siiski imestades, et Jeesus samaaria naisega räägib), jättis naine neid nähes oma veekannu allikale ning jooksis külla inimestele kuulutama, mis temaga oli juhtunud ja kellega ta oli kohtunud, öeldes neile: «Tulge vaadake inimest, kes ütles mulle kõik, mis ma olen teinud! Kas mitte Tema pole Messias?» (Jh 4:27–29)

Tundub, et külarahvas võttis naise jutust üsna kergesti vedu – ehk ootamatultki, kuna naisel ei olnud tema eluviisi tõttu tõenäoliselt kuigi hea kuulsus⁹ –, igatahes jätkab evangelist ilma pikemata: «Ja nad tulid külast välja Jeesuse juurde.» (Jh 4:30) Mitte, et nad oleksid naise sõnu päris lõpuni mõistnud, ent ilmselt ei tulnud nad Jeesuse juurde ka üksnes pelgast uudishimust, vaid siira huvi, ootuste ja võib-olla isegi teatava lootusega. Vahepeal selgitas Jeesus oma jüngritele, mis oli juhtunud, kasutades pilti külvist ja lõikusest (Jh 4:35–38) ning andes mõista, et ka samaarlastele igavese elu sõnumi kuulutamine on osa Tema missioonist: «Minu roog on see, et ma teen selle tahtmist, kes mu on läkitanud, ja lõpetan Tema töö.» (Jh 4:34)

Evangelist märgib, et paljud samaarlased hakkasid Jeesusesse uskuma juba «naise sõnade tõttu» (Jh 4:39), kusjuures kindlasti pole juhuslik, et naisest rääkides kasutatakse siin sõna μαρτυρέω – «tunnistama». Nii asetub too «muulasest», tõenäoliselt paljude juutide poolt ka väärusuliseks peetud samaarlanna võrdvääsena Ristija Johannese kõrvale, kelle tunnistusest on palju juttu evangeeliumi algusosas. Nagu Ristija Johannese missiooniks oli, et «kõik hakkaksid tema kaudu uskuma» (Jh 1:7), nii sai see nüüd ka tolle samaaria naise missiooniks, pealegi väga edukaks missiooniks. Jeesus oli naisele öelnud, et Isa otsib neid, kes Teda Tões ja Vaimus kummardavad (Jh 4:23) – samamoodi otsib Isa ka neid, kes Temast ja Tema lihaks saanud Sõnast, Tema ainusündinud Pojast tunnistust annavad, kes on valmis võtma enda peale külvitöö selleks, et lõikajad võiksid kord koguda «vilja igaveseks eluks» (vrd Jh 4:35jj).

Jeesuse juurde jõudnud, palusid samaarlased, et Ta jääks nende külla – Ta jäigi lausa kaheks päevaks.¹⁰ Neid kaht päeva kasutas Jeesus külaelanikega kõnelemiseks – tulemuseks oli samaarlaste tunnistus, et nad usuvad mitte enam tolle naise, vaid

⁹ «Kuigi sul on olnud viis meest, ei ole see, kellega sa praegu elad, sinu mees.» (Jh 4:18)

¹⁰ See tähendab, et Ta läks edasi «kolmandal päeval» – kuigi evangelist seda siinkohal nõnda ei ütle. Samamoodi on kahest päevast juttu siis, kui Jeesus saab teate oma sõbra Laatsaruse haigestumisest: «Kui Ta nüüd kuulis, et Laatsarus on haige, jäi Ta veel kaheks päevaks sinna, kus Ta oli.» (Jh 11:6) Võib-olla on siia peidetud vihje Jeesuse ülestõusmisele «kolmandal päeval» ning sellele, et Ta kingib uue ja igavese elu kõigile, kes Temasse usuvad – kes usuvad, nagu nood samaarlased, et Jeesus on «maailma Päästja» (Jh 4:42).

Jeesuse enda sõna¹¹ tõttu (Jh 4:41). Mida nad uskusid? Vastuse leiame nii Jeesusest esimesena tunnistust andnud naise kui külaelanike endi sõnadest: nad uskusid, et Jeesus on Messias ning et Ta on maailma Päästja.¹²

Kui sõna κόσμος – «maailm» – kasutatakse Johannese evangeeliumis 78 korda (kogu Uues Testamendis 185 korda), siis sõna σωτήρ – «Päästja», «Õnnistegija» – kasutus on märksa harvem: kogu Uues Testamendis 24 korda, Johannese evangeeliumis ainult sellel ühel korral samaarlaste poolt. Lisaks kasutab Johannes sama väljendit – «maailma Päästja» – oma esimeses kirjas: «Ja me oleme näinud ja tunnistame, et Isa on läkitanud Poja maailma Päästjaks.» (1Jh 4:14)

See, et just samaarlased – mitte juudid ega isegi mitte galilealased – Jeesuse Päästjana, pealegi kogu maailma Päästjana, ära tunnevad, ei saa olla juhuslik. «Prohvetist ei peeta lugu Ta oma kodukohas,» ütles Jeesus (Jh 4:44), ning Johannese evangeelium algab kurva tõdemusega, et «Ta tuli omade keskele, ent omad ei võtnud Teda vastu» (Jh 1:11).

Jumal otsib neid, kes Teda siira südamega otsivad ning Tões ja Vaimus kummardavad – nii Johannese evangeeliumi neljas peatükk kui kogu evangeelium tervikuna näitab, et Jumal ei leidnud neid, keda Ta otsis, mitte sealt, kus neid oleks pidanud olema kõige rohkem, vaid inimliku loogika järgi pigem lootusetuist paigust. Erinevalt Galileast ja Juudamaast ei teinud Jeesus Samaarias ühtegi imetegu – samaarlastele piisas uskumiseks Jeesuse sõnast.

Siinkohal on paslik meelde tuletada, et piibli raamatud pole sugugi algusest peale sellisel viisil salmideks ja peatükkideks jagatud, nagu praegu, seepärast on igati asjakohane alustada Johannese evangeeliumi neljanda peatüki lugemist kolmanda peatüki lõpusalmidest, mis õigupoolest näivadki olevat Jeesuse ja samaaria naise kohtumise loo sissejuhatuseks ning olulised selle mõistmiseks: «Kes tuleb ülalt, on üle kõikide. Kes on maast, on maast ja räägib maast. Kes tuleb taevast, on üle kõikide. Tema tunnistab seda, mida on näinud ja kuulnud, ja ometi ei võta keegi Tema tunnistust vastu. Tema tunnistuse vastuvõtmine tähendab pitseriga kinnitamist, et Jumal on tõeline. Jah, see, kelle Jumal on läkitanud, räägib Jumala sõnu; Jumal ei anna ju Vaimu mõõdu järgi. Isa armastab Poega ja on andnud tema kätte kõik. Kes usub Pojasse, sellel on igavene elu, aga kes ei kuula Poja sõna, see ei näe elu, vaid tema peale jääb Jumala viha.» (Jh 3:31–36)

¹¹ Küllap ainsus on siin oluline, kuna viimselt on Jeesus ja Tema sõna üks – me teame, et Jeesus ongi Sõna: Jumala igavene Sõna, kes on saanud lihaks, et avaldada meile Jumala olemus (Jh 1:18) ning tuua kõigile, kes Temasse usuvad, arm, tõe ja igavene elu.

¹² Mõnes käsikirjas on ka külaelanike sõnadele lisatud «Kristus»: Οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν καὶ οἶδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου ὁ Χριστός – «Me ei usu mitte enam sinu kõne tõttu, vaid me oleme Teda ise kuulnud ning teame nüüd, et Tema on tõesti maailma Päästja, Kristus.»

Jutluseks

Ilmumisaja kolmanda pühapäeva teemaks on EELK praeguses lugemiskavas «Jeesus äratab usule». Teise lugemisaasta alternatiivseks Vana Testamendi tekstiks olev Naamani pidalitõvest tervenemise lugu (2Kn 5:1–15) toob esile jumaliku pääste universaalsuse, mis ei puudu ka esimese variandina antud Jesaja raamatu lugemises (Js 30:18–21) ent on viimase kontekstis mõistetav pigem kinnitusena, et Jumalal on meelevald kõikide rahvaste saatuse ja kogu ajaloo kulgemise üle ning Ta kasutab nii üht kui teist eeskätt selleks, et oma valitud rahvast juhtida, puhastada ja pühitseda, teda vajadusel ka teiste rahvaste kaudu karistades ja nuheldes. Üheks õppetunniks, mille Jumal seeläbi oma rahvale annab, on äratundmine, et üksnes Tema peale lootes, Teda usaldades ja Temasse uskudes on võimalik pääseda, ellu jääda ja tõelist tulevikku omada.

Pühapäeva Epistel (Hb 11:1–10) rõhutab samuti usu möödapääsmatut vajalikkust, kuna ilma selleta on võimatu olla Jumalale meelepärane. Usukindluse ja usust tuleneva pääsemise näidetena toob Epistel esile Aabeli, Eenoki, Noa ja Aabrahami, demonstreerides ühtlasi, kui lahutamatult kuulub usu juurde Jumala usaldamine ja lootus Temale kõiges, eriti selles, mida veel ei tunta ega nähta.

Evangeeliumiga on hea siduda eeskätt Naamani tervendamise lugu – neid ühendavaks sõnumiks on tunnistus Jumalast kui kogu maailma Issandast ja Päästjast. Ka Epistel sobitub siia suurepäraselt, kuna kõik, keda seal tuuakse usukindluse eeskujuks – nii Aabel, Eenok, Noa kui Aabraham –, kuuluvad Iisraeli rahva eelsesse aega ning usu universaalsust väljendab ka tõdemus: «Usus me mõistame, et maailmad on valmistatud Jumala sõna läbi, nii et nägematust on sündinud nähtav.» (Hb 11:3)

Jutluses võibki keskenduda usu ning Kristuses ilmunud ja teostunud pääste universaalsusele ja sellest tunnistuse andmisele, ehitades jutluse üles näiteks järgmiste punktidenä:

1. Täna Evangeeliumis jätkub eelmisel pühapäeval alustatud jutustus Jeesuse kohtumisest samaaria naisega Jaakobi allikal Sühhari küla lähistel. Naine uskus, et Jeesus on Messias – tema usu aluseks olid sõnad, millega Jeesus näitas, et Ta teab tollest naisest kõike. Jumal teab kõike meist igauhest – kõike, mida oleme teinud, mida oleme korda saatnud, millega oleme hakkama saanud, olgu see hea või halb. Ja samal ajal, meist kõike teades, suhtub Jumal meisse samamoodi, nagu Jeesus tollesse samaaria naisesse: kaastunde ja armastusega. See lisab meie usule Jumalasse ja Jeesusesse olulise aspekti: me ei usu mitte ainult Jumala kõikvähelisust, mitte ainult seda, et Ta teab ja suudab kõike, vaid me usume, et Ta armastab meid. Meie

usk Jumalasse on ühtlasi usaldus – enda usaldamine Isa kätte, kes meid armus ja halastuses otsib, kelle tõeliseks roaks on meie päästmine.

2. Naine ruttas tagasi külla, et oma leiust teistelegi tunnistust anda – et tunnistada sellest, et ta on leidnud oodatud Messia, kes teab temast kõike, teda sellegipoolest ei põlgamata; kes ei lükka teda endast eemale, olgugi, et ta on patune naine, pealegi samaarlane. On huvitav, et paljud külaelanikud uskusid ilma pikemata naise juttu ning tõttasid tema sõna peale kaevu juurde, et ka ise Jeesusega kohtuda. Kas see oli tühipaljas uudishimu? Kas tühipaljas uudishimu oleks suutnud neid piisavalt motiveerida seda teekonda päevapalavas ette võtma? Pigem oli tegemist siira huviga, ehk isegi igatsuse, ootuse ja lootusega. Ehk otsisid nemad samamoodi Isa, nagu Isa neid? Loodetavasti hõõgub samasugune igatsus kõigi inimeste hinges – kuigi vahel vist küll paraku üsna vaevaliselt, peaaegu märkamatu. Kas võime koos püha Augustinusega õhata: «Rahutu on meie süda, kuni ta ei puhka Sinus.»¹³
3. Augustinus jätkab oma südamepalvet: «Kuid kes Sind kutsuks Sind tundmata? Mittetundjana võib ta ju soovitu asemel kutsuda muud.»¹⁴ Samaarlased teadsid, mida nad peavad tegema: nad läksid, et Jeesust ise näha, kuulata ja tundma õppida. Nad palusid, et Ta jääks nende juurde – ja Ta jäi. Ning nad hakkasid Temasse tõeliselt uskuma, andes esimestena Temast tunnistust kui maailma Päästjast. Jeesus on kogu maailma, kogu inimkonna Päästja. Temasse tasub uskuda, Teda võib usaldada – mitte ainult kellegi teise sõnade, vaid Tema enda sõna peale. Tema sõna peale, kes on ise Jumala Sõna – Jumala armu, tõe, halastuse ja armastuse Sõna, kes on saanud lihaks, üheks meie hulgast, et kinkida neile, kes Temasse usuvad ja Ta vastu võtavad – ning Temast teistelegi tunnistust annavad –, uus ja igavene elu.

¹³ Pihtimused I, 1.

¹⁴ Samas.